

**РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО
СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ В УКРАЇНІ
REFORMING THE SYSTEM OF MANDATORY STATE SOCIAL
INSURANCE AGAINST ACCIDENTS IN UKRAINE**

*Студент (I рівень – бакалавр). Мартиненко О. Г,
науковий керівник к.т.н., старший науковий співробітник. Кузьменко О. О,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Анотація. Розглянуті питання реформування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві. Об'єднання Фондів соціального страхування від нещасних випадків і з тимчасової втрати працездатності у 2014 р. та Фонду соціального страхування і Пенсійного фонду у 2022 р. проводили з метою зменшення адміністративних витрат і покращення державного контролю за використанням страхових коштів. Але деякі положення Закону 2022 р. не відповідають нормам Закону України «Про охорону праці» щодо забезпечення повного відшкодування шкоди особам, які постраждали від виробничого травматизму.

Ключові слова: загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нещасний випадок, професійне захворювання, тимчасова втрата працездатності, Фонд соціального страхування, Пенсійний Фонд.

Annotation. Considered issues of reforming the system of mandatory state social insurance against accidents and occupational diseases at work. The merger of the Social Insurance Fund against accidents and temporary disability in 2014 and the Social Insurance Fund and the Pension Fund in 2022 was carried out with the aim of reducing administrative costs and improving state control over the use of insurance funds. But some provisions of the Law of 2022 do not correspond to the norms of the Law of Ukraine "On Labor Protection" regarding the provision of full compensation to persons who have suffered industrial injuries.

Keywords: mandatory state social insurance, accident, occupational disease, temporary disability, Social Insurance Fund, Pension Fund.

14 жовтня 1999 р. в Україні був прийнятий Закон «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» і створений Фонд соціального страхування від нещасних випадків (ФССНВ) [1]. У зв'язку із прийняттям 28.12.2014 р. Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» Закон 1999 р. було викладено в новій редакції як Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», дія якого стала розповсюджуватися не тільки на страхування нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві, але й на страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. «Фонд соціального страхування від нещасних випадків» було перейменовано у «Фонд соціального страхування (ФСС)».

21 вересня 2022 р. був прийнятий Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування” та інших

законодавчих актів України», який об'єднав адміністративні структури Пенсійного фонду та ФСС задля скорочення адміністративних видатків та покращення виконання ключових функцій, пов'язаних зі здійсненням страхових виплат. Приєднання Фонду з нещасних випадків України до Пенсійного фонду України дає змогу державі здійснювати належний контроль за цільовим використанням коштів в системі соціального страхування, вчасним виконанням зобов'язань перед громадянами, зокрема, у разі втрати ними працездатності та нещасних випадків на виробництві.

Раніше держава не мала можливості впливати ні на оперативну діяльність Фонду, ні на стратегічне планування роботи Фонду, не могла здійснювати контроль за використанням страхових коштів, але систематично надавала дотації ФСС, щоб вирівняти його фінансовий стан і забезпечити обов'язки перед страхувальниками. З прийняттям нового Закону порядок використання страхових коштів, строки, порядок і форма подачі звітності встановлюється КМУ, а не правлінням ФСС. У розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві зараз беруть участь представники територіально органу Пенсійного фонду за місцем настання нещасного випадку.

Але в Законі 2022 р. є положення, які погіршили соціальний захист працюючих. Так, згідно попередніх редакцій Закону потерпілі мали право під час проходження реабілітації у сфері охорони здоров'я і професійної реабілітації на відшкодування витрат на житло та харчування, транспортування багажу, на проїзд особи, яка його супроводжує, а не тільки на проїзд до місця проведення реабілітації чи навчання та у зворотному напрямку і на проїзд особи, яка її супроводжує. Забезпечення допоміжними засобами реабілітації тепер надається відповідно до вимог законів України "Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я" та "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" з відповідним фінансуванням з державного бюджету. Раніше роботодавцем за рахунок коштів підприємства оплачувалися в розмірі 100 % перші 5 днів лікарняного. За новим Законом термін, за який сплачує страхувальник, збільшили на 17 днів. Тому слід відзначити, що де-які положення Закону 2022 р. не відповідають нормам Закону України «Про охорону праці» щодо забезпечення повного відшкодування шкоди особам, які постраждали від виробничого травматизму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузьменко, О. О., Горбенко, В. В. (2019). Етапи становлення державного соціального страхування від нещасних випадків в Україні. Безпека людини у сучасних умовах : зб. доповідей XI Міжнародної науково-методичної конференції та 138-ї Міжнародної наукової конференції Європейської

ПРОГНОЗУВАННЯ ОСНОВНИХ ПАРАМЕТРІВ ВИБУХУ НА ПОТЕНЦІЙНО-НЕБЕЗПЕЧНИХ ОБ'ЄКТАХ ВИРОБНИЦТВА
PREDICTION OF MAIN EXPLOSION PARAMETERS AT POTENTIALLY DANGEROUS PRODUCTION FACILITIES

К.т.н., доц. Макаренко В.В., к.псих.н., доц. Мовмига Н.Е.

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Анотація. Наведена методика розрахунку надлишкового тиску ΔP , кПа, якій утворюється при вибуху газу пароповітряної суміші в приміщенні цеху, що дозволяє моделювати сценарії розвитку аварійних ситуацій на потенційно-небезпечних об'єктах.

Ключові слова: потенційно-небезпечний об'єкт, газу пароповітряні суміші, надлишковий тиск.

Annotation. The methodology for calculating the excess pressure ΔP , kPa, which is formed during an explosion of a gas-vapor mixture in the workshop premises, is given, which allows modeling the scenarios of the development of emergency situations at potentially dangerous objects.

Keywords: potentially dangerous object, gas-vapor-air mixtures, excess pressure.

Серед промислових об'єктів економіки України виділяють групу підприємств які за певних обставин можуть створити реальну загрозу виникнення виробничої аварії. Такі об'єкти господарської діяльності називають потенційно-небезпечними об'єктами (ПНО). Техногенні аварії, що можуть статися на ПНО за впливом вражаючих факторів небезпечних речовин об'єднують у 3 групи: група 1– вибух; група 2 – пожежа; група 3 – шкідливі речовини для людей і довкілля. У технологічних процесах через неправильні дії персоналу можуть виникати аварійні ситуації, коли в приміщенні утворюється газу пароповітряна вибухонебезпечна суміш. Це може також статися через розгерметизацію обладнання, проливи легкозаймистих рідин або горючих речовин.

Для прогнозування розвитку аварії на ПНО було проведено розрахунок надлишкового тиску, що розвивається під час вибуху газоповітряного середовища у приміщенні цеху куди потрапило 5 кг горючого газу ацетилену. З урахуванням усіх вихідних даних надлишковий тиск ΔP , кПа, що розвивається при згорянні газу пароповітряних сумішей в приміщенні цеху розмірами 7х6х3 м буде складати 90 кПа, що може призвести до майже повного руйнування будівлі.